

Fejlődésgazdaságtan

A tantárgy kódja: 4VG32NAK04M

A tantárgy megnevezése (magyarul): Fejlődésgazdaságtan

A tantárgy neve (angolul): Development Economics

A tanóra száma (Előadás + szeminárium + gyakorlat + egyéb): 2+2

Kreditérték: 6

A tantárgy meghirdetésének gyakorisága: őszi félév

Az oktatás nyelve: magyar

Előtanulmányi kötelezettségek: -

A tantárgy típusa: kötelező szaktárgyak

Tantárgyfelelős tanszék: [Világgazdasági Intézet](#)

A tantárgyfelelős neve: [Tétényi András](#)

A tantárgy szakmai tartalma: A tantárgy mind az elméleti, mind a módszertani ismeretekre kiterjedve ad eligazítást a fejlődés gazdaságtanáról a második világháború végétől egészen napjainkig. Az elméleti megközelítés mellett a gyakorlat-orientált gazdaságpolitikai eszközök számbavételére is sor kerül, különösen az olyan területekre koncentrálva, melyek egy gazdaság felemelkedését, az életszínvonal emelését, így különösen a szegénység leküzdését tűzik ki célul. Ennek megfelelően az alábbi témakörökre koncentrálnak: A gazdasági növekedés és fejlődés fogalma, tartalma, valamint a fejlettség mérésének problematikája. Fejlődés, gazdaság-fejlesztés és szegénység. Demográfia és migráció. Oktatás és egészségügy. Intézmények és tulajdonjogok. Demokrácia és fejlődés Klímavédelem. Segélyek és segélyezés.

Évközi tanulmányi követelmények: A szemináriumok során a hallgatóknak csoportokat kell alkotni és minden egyes héten egy csoportnak fel kell készülnie az adott heti szemináriumi olvasmányokból. A szemináriumon elő kell adni PPT segítségével az olvasottakat kb. 10-15 percben. Illetve ezen felül 3 kérdést is meg kell fogalmazni az olvasott cikkekkel kapcsolatban

Vizsgakövetelmény: vizsgajegy

Az értékelés módszere: Az év végi jegy a következőképpen épül fel:

Félév végi vizsga 70 százalék

Prezentáció 20 százalék

Órai aktivitás és jelenlét 10 százalék

Sikeres vizsgálóhoz az írásbeli vizsgán az elérhető pontszám minimum felének megszerzésére van szükség! A szemináriumi munka értékelésének feltétele

- az órák 75%-án való megjelenés (3 hiányzás maximum, a hiányzások számításánál a TVSZ az irányadó);
- a saját csoport prezentációján való aktív részvétel;
- az órán való aktív részvétel.

Az ezeknek minimumfeltételeknek nem megfelelő hallgató vizsgára nem bocsátható!

Tananyag leírása: 1. hét

(szeptember 11. és 12.) Előadás: Bevezetés: a tantárgy célja. A fejlődésgazdaságtan helye és szerepe a közgazdaságtanban. A fejlődés mérése

Irodalom:

- Todaro-Smith: 1&2. fejezet (pp. 1-118), 5. fejezet (pp. 216-226);
- Szentés: II/2-3 fejezet (pp. 31-50);
- Ray: 2. fejezet (pp. 7-47).

2. hét

(szeptember 18. és 19.) Előadás: A fejlődés mérése, szegénységi mérőszámok

Irodalom:

- Todaro-Smith: 5 fejezet (pp. 226-284);
- Schaffner: 5. fejezet (pp. 84-105).

Szeminárium:

- Wade, Robert Hunter (2004), 'Is globalization reducing poverty and inequality?'. *World development*, 32(4), 567-589.
- Stewart, F. (2009). 'Horizontal inequality: two types of trap.' *Journal of Human Development and Capabilities*, 10(3), 315-340.

3. hét

(szeptember 25. és 26.) Előadás: Növekedési modellek: A Harrod-Domar modell. A Solow-Swan-féle neoklasszikus növekedés modell

Irodalom:

- Todaro-Smith: 3. fejezet (pp. 118-131, 142-159);
- Ray: 3. fejezet (pp. 47-99);
- Barro – SiM: 1.2 fejezet (pp. 26-61);
- Szentes: III/2 fejezet (pp. 61-100).

Szeminárium:

- Banerjee, Abhijit and Duflo, Esther (2007), 'The Economic Lives of the Poor.' *Journal of Economic Perspectives—Volume 21, Number 1—Winter 2007—Pages 141–167*.
- Pritchett, Lant (1997), 'Divergence, Big Time'. *The Journal of Economic Perspectives*, Vol. 11, No. 3 (Summer, 1997), pp. 3-17.

4. hét

(október 2. és 3.) Előadás: Endogén növekedési modellek

Irodalom:

- Todaro- Smith: 4. fejezet (pp. 164-216);
- Ray: 4. fejezet (pp. 99-131);
- Szentes: IV/3 fejezet (pp. 258-280).

Szeminárium:

- Romer, P. M. (1994), 'The origins of endogenous growth.' *Journal of Economic perspectives*, 8(1), 3-22.

5. hét

(október 9. és 10.) Előadás: Intézmények, tulajdonjogok és fejlődés

Irodalom:

- Schaffner 13. fejezet (pp. 346-376);
- Szentes III/5 fejezet (pp. 155-159).

Szeminárium:

- Chang, Ha-Joon (2011), 'Institutions and economic development: theory, policy and history'. *Journal of Institutional Economics*, 7(04), 473-498.
- Angeles, Luis (2011), 'Institutions, property rights, and economic development in historical perspective'. *Kyklos*, 64(2), 157-177.

6. hét

(október 16. és 17.) Előadás: Demokrácia és fejlődés

Irodalom:

- Acemoglu, Robinson (2006): 3. fejezet (pp. 48- 87)

Szeminárium:

- Olson, Mancur (1993), 'Dictatorship, Democracy, and Development'. *American Political Science Review*, 87(03), 567-576.
- Przeworski, A. and Limongi, F. and Giner, S. (1995). 'Political regimes and economic growth.' In: *Democracy and Development* (pp. 3-27). Palgrave Macmillan, London.

7. hét

(október 24.) Lecture: Előreláthatóan elmarad

Reading:

8. hét Őszi szünet

9. hét

(november 6. és 7.) Előadás: Migráció és fejlődés

Irodalom:

- Ray: Chapter 10 (pp. 330-382);
- Todaro-Smith: Chapter 7 (pp. 312-360);
- Barrios, Salvador and Bertinelli, Luisito and Strobl, Eric (2006): "Climatic change and rural-urban migration: The case of sub-Saharan Africa". *Journal of Urban Economics*, 60 (2006), pp. 357-371.

Szeminárium:

- Zhang, Kevin and Song, Shunfeng (2003), 'Rural-urban migration and urbanization in China: Evidence from time-series and cross-section analyses'. *China Economic Review*, 14 (2003), pp. 386-400.
- Sedef Turper and Shanto Iyengar and Kees Aarts and Minna van Gerven (2015), 'Who is Less Welcome?: The Impact of Individuating Cues on Attitudes towards Immigrants', *Journal of Ethnic and Migration Studies*, Vol. 41, No. 2, 239-259.

10. hét

(november 13. és 14.) Előadás: Humán tőke és fejlődés

Reading:

- Todaro-Smith: Chapter 8 (pp 382-437);
- Schaffner: Chapter 19 (pp. 496-522);
- Barro, Robert J. (2001), 'Human Capital and Growth'. *The American Economic Review*, Vol. 91, No. 2, Papers and Proceedings of the Hundred Thirteenth Annual Meeting of the American Economic Association (May, 2001), pp.12-17;
- Psacharopoulos, George (1995), 'The Profitability of Investment in Education: Concepts and Methods'. *Human Capital Working Paper No. 15280*.
- Perkins: Chapter 9 (pp. 299-344);
- Schaffner: Chapter 22 (pp. 575-606)
- Hartwig, Jochen (2010), 'Is health capital formation good for long-term economic growth? – Panel Granger-causality evidence for OECD countries'. *Journal of Macroeconomics*, Volume 32, Issue 1, March 2010: 314-325.

Szeminárium:

- Hanushek, Eric and Woessmann, Ludger (2009), 'Do Better Schools Lead to More Growth? Cognitive Skills, Economic Outcomes, and Causation'. *NBER Working Paper Series 14633*.
- Dupas, Pascaline (2009), 'What Matters (and What Does Not) in Households' Decision to Invest in Malaria Prevention?', *American Economic Review: Papers & Proceedings*, 99:2, 224-230.

11. hét

(november 20. és 21.) Előadás: Fejlesztési segélyek

Irodalom:

- Perkins: Chapter 14 (pp. 499-543)

Szeminárium:

- Alesina, Alberto, and David Dollar (2000), 'Who gives foreign aid to whom and why?' *Journal of economic growth*, 5(1), 33-63.
- Szent-Iványi, Balázs (2012), 'Aid allocation of the emerging Central and Eastern European donors'. *Journal of international relations and development*, 15(1), 65-89.

12. hét

(november 27. és 28.) Előadás: Környezet és klímavédelem

Irodalom:

- Todaro-Smith: 10. fejezet (pp. 490-541)

Szeminárium:

- Wheeler, Tim and von Braun, Joachim (2013), 'Climate Change Impacts on Global Food Security', *Science*, Vol. 341: 508-513
- Moser, S. and Ekstrom, J. (2010), 'A framework to diagnose barriers to climate change adaptation' *PNAS* December 21, 2010, 107 (51) pp. 22026-22031.

13. hét

(december 4. és 5.) Előadás: Piaci és állami kudarcok, populizmus

Irodalom:

- Todaro - Smith: 11. fejezet (pp. 541-600)

Szeminárium:

- Stiglitz, J. (2009), 'Moving Beyond market Fundamentalism to a More Balanced Economy', *Annals of Public and Cooperative Economics*, 80(3), pp. 345-360.

- Guiso, L. and Herrera, H. and Morelli, M. and Sonno, T. (2017), 'Populism: Demand and Supply', CEPR, NBER and Università Bocconi Working Paper Series no. 610.

14. hét

(december 11. és 12.) Előadás: A kurzus összefoglalása

15. hét Vizsgaidőszak

Órarendi beosztás: A Neptun Hallgatói Információs Rendszer szerint

1. hét

(szeptember 10.) Előadás: Bevezetés: a tantárgy célja. A fejlődésgazdaságtan helye és szerepe a közgazdaságtanban. A fejlődés mérése

Irodalom:

- Todaro-Smith: 1&2. fejezet (pp. 1-118), 5. fejezet (pp. 216-226);

- Szentes A: II/2-3 fejezet (pp. 31-50);

- Szentes B: Bevezetés (pp. 13-27);

- Ray: 2. fejezet (pp. 7-47).

2. hét

(szeptember 17.) Előadás: A fejlődés mérése, szegénységi mérőszámok

Irodalom:

- Todaro-Smith: 5 fejezet (pp. 226-284);

- Schaffner: 5. fejezet (pp. 84-105).

Szeminárium:

- Milanovic, B. (2006). *Global Income Inequality: a review*. *World Economics*, 7(1), pp. 131-157.

- Stewart, F. (2009). 'Horizontal inequality: two types of trap.' *Journal of Human Development and Capabilities*, 10(3), 315-340.

3. hét

(szeptember 24.) Előadás: Növekedési modellek: A Harrod-Domar modell. A Solow-Swan-féle neoklasszikus növekedés modell

Irodalom:

- Todaro-Smith: 3. fejezet (pp. 118-131, 142-159);

- Ray: 3. fejezet (pp. 47-99);

- Barro - SiM: 1.2 fejezet (pp. 26-61);

- Szentes A: III/2 fejezet (pp. 61-100);

- Szentes B: I/A (pp. 29-91).

Szeminárium:

- Banerjee, Abhijit and Duflo, Esther (2007), 'The Economic Lives of the Poor.' *Journal of Economic Perspectives—Volume 21, Number 1—Winter 2007—Pages 141-167*.

- Pritchett, Lant (1997), 'Divergence, Big Time'. *The Journal of Economic Perspectives*, Vol. 11, No. 3 (Summer, 1997), pp. 3-17.

4. hét

(október 1.) Előadás: Endogén növekedési modellek

Irodalom:

- Todaro- Smith: 4. fejezet (pp. 164-216);

- Ray: 4. fejezet (pp. 99-131);

- Szentes A: IV/3 fejezet (pp. 258-280);

- Szentes B: I/B (pp. 91-128).

Szeminárium:

- Jones, C. I., & Romer, P. M. (2010). The new Kaldor facts: ideas, institutions, population, and human capital. *American Economic Journal: Macroeconomics*, 2(1), 224-45
- Psacharopoulos, G., & Patrinos, H. A. (2004). Returns to investment in education: a further update. *Education economics*, 12(2), 111-134.

5. hét

(október 8.) Előadás: Humántőke és fejlődés

Reading:

- Todaro-Smith: Chapter 8 (pp 382-437);
- Schaffner: Chapter 19 (pp. 496-522);
- Barro, Robert J. (2001), 'Human Capital and Growth'. *The American Economic Review*, Vol. 91, No. 2, Papers and Proceedings of the Hundred Thirteenth Annual Meeting of the American Economic Association (May, 2001), pp.12-17;
- Psacharopoulos, George (1995), 'The Profitability of Investment in Education: Concepts and Methods'. Human Capital Working Paper No. 15280.
- Perkins: Chapter 9 (pp. 299-344);
- Schaffner: Chapter 22 (pp. 575-606)
- Hartwig, Jochen (2010), 'Is health capital formation good for long-term economic growth? – Panel Granger-causality evidence for OECD countries'. *Journal of Macroeconomics*, Volume 32, Issue 1, March 2010: 314-325.

Szeminárium:

- Barro, Robert (2013), 'Education and Economic Growth' *Annals of Economics and Finance*, 14-2(A), 277-304
- Dupas, Pascaline (2009), 'What Matters (and What Does Not) in Households' Decision to Invest in Malaria Prevention?', *American Economic Review: Papers & Proceedings*, 99:2, 224-230.

6. hét

(október 15.) Előadás: Intézmények, tulajdonjogok és fejlődés

Irodalom:

- Schaffner 13. fejezet (pp. 346-376);
- Szentés A, III/5 fejezet (pp. 155-159).

Szeminárium:

- Chang, Ha-Joon (2011), 'Institutions and economic development: theory, policy and history'. *Journal of Institutional Economics*, 7(04), 473-498.
- Rodrik, D., Subramanian, A., and Trebbi, F. (2004) "Institutions Rule: The Primacy of Institutions over Geography and Integration in Economic Development". *Journal of Economic Growth*, 9, pp. 131-165.

7. hét

(október 22.) Előadás: Demokrácia és fejlődés

Irodalom:

- Acemoglu, Robinson (2006): 3. fejezet (pp. 48- 87)

Szeminárium:

- Olson, Mancur (1993), 'Dictatorship, Democracy, and Development'. *American Political Science Review*, 87(03), 567-576.
- Doner, Richard F., and Ben Ross Schneider. 2016. 'The Middle-Income Trap.' *World Politics* 68(4): 608-44.

8. hét

(október 29.) Őszi szünet

9. hét

(november 5.) Intenzív hét

10. hét

(november 12.) Előadás: Migráció és fejlődés

Irodalom:

- Ray: Chapter 10 (pp. 330-382);
- Todaro-Smith: Chapter 7 (pp. 312-360);
- Barrios, Salvador and Bertinelli, Luisito and Strobl, Eric (2006): "Climatic change and rural-urban

migration: The case of sub-Saharan Africa". Journal of Urban Economics, 60 (2006), pp. 357-371.

Szeminárium:

- Engbersen, G., Leerkes, A., Grabowska-Lusinska, I., Snel, E. and Burgers, J., 2013. On the differential attachments of migrants from Central and Eastern Europe: A typology of labour migration. Journal of Ethnic and Migration Studies, 39(6), pp.959-981. Godfried Engbersen, Arjen Leerkes, Izabela Grabowska-Lusinska, Erik
- Van Hear, N., Bakewell, O. and Long, K., 2018. Push-pull plus: reconsidering the drivers of migration. Journal of Ethnic and Migration Studies, 44(6), pp.927-944.

11. hét

(november 19.) Előadás: Fejlesztési segélyek

Irodalom:

- Perkins: Chapter 14 (pp. 499-543)

Szeminárium:

- Moss, T. J., Pettersson Gelande, G., N Van de Walle, N. (2006). An aid-institutions paradox? A review essay on aid dependency and state building in sub-Saharan Africa.
- +Szent-Iványi, Balázs (2012), 'Aid allocation of the emerging Central and Eastern European donors'. Journal of international relations and development, 15(1), 65-89.

12. hét

(november 26.) Előadás: Környezet és klímavédelem

Irodalom:

- Todaro-Smith: 10. fejezet (pp. 490-541)

Szeminárium:

- Wheeler, Tim and von Braun, Joachim (2013), 'Climate Change Impacts on Global Food Security', Science, Vol. 341: 508-513
- Moser, S. and Ekstrom, J. (2010), 'A framework to diagnose barriers to climate change adaptation' PNAS December 21, 2010, 107 (51) pp. 22026-22031.

13. hét

(december 3.) Előadás: Piaci és állami kudarcok, populizmus

Irodalom:

- Todaro - Smith: 11. fejezet (pp. 541-600)

Szeminárium:

- Inglehart, Ronald, and Pippa Norris. "Trump, Brexit, and the rise of populism: Economic have-nots and cultural backlash." (2016).
- Guiso, L. and Herrera, H. and Morelli, M. and Sonno, T. (2017), 'Populism: Demand and Supply', CEPR, NBER and Università Bocconi Working Paper Series no. 610.

14. hét

(december 10.) Előadás: A kurzus összefoglalása

Kompetencia leírása: Tanulmányi kimenet:

A kurzus elvégzésével a hallgató birtokában lesz azoknak a készségeknek és kontextuális tudásnak, amelyeknek a segítségével:

- megérti azokat a fejlődés-gazdasági problémákat, amelyek a fejlődő országokat jellemzik;
- elemezni tudja azokat a sikeres és sikertelen gazdaságpolitikákat, amelyek befolyásolják fejlődő országok növekedését és fejlődését;
- alkalmazni tudja a kurzus során elsajátított tudást korunk európai kihívásaira is;
- tisztában lesz az elsajátított gazdaságpolitikák sikerességének eseti és helyzet-függő jellegével;
- javul a kritikai készsége;
- javul az argumentatív készsége;

A kurzus módszertana:

Az előadások interaktívak lesznek, mely során az előadó megkísérli bevonni a hallgatókat az aktív szereplésbe. Ezen kívül a szemináriumok az egyes cikkek feldolgozására fog épülni.

A következő módszereket fogja a kurzus használni:

- **Konceptualizálás:** vagyis a vizsgálandó fogalmak és változók jelentésének pontos meghatározása. Ez az empirikus adatgyűjtés kihagyhatatlan és központi kritériuma. Ez befolyásolja a hitelességet és az érvényességet.
- **Leíró elemzés:** azon empirikus feltételeknek a meghatározása, amelyek elősegítik a kurzus során vizsgált folyamatok megértését
- **Kauzalitás:** ok-okozati kapcsolatok feltárása, amelynek során meghatározásra kerülnek a függő, független változók.

A szeminárium heti rendszerességű cikkek feldolgozására fog épülni, amelynek során a hallgatóknak előre el kell olvasni a tanulmányokat és egyénileg fel kell készülniük belőlük. Az egyéni olvasás során kritikailag kell majd az egyes olvasott tanulmányokhoz viszonyulni. A szemináriumok minősége és színvonala nagyban függ majd attól, hogy az egyes hallgatók milyen mértékben olvasták el a feladott tanulmányokat.

Félévközi ellenőrzések:

A hallgató egyéni munkával megoldandó feladatai:

Szak neve: nemzetközi gazdaság és gazdálkodás (MA) – nappali tagozat

Irodalomjegyzék:

Kötelező irodalom:

- Acemoglu, Daron, Robinson, James A., (2006), Economic origins of dictatorship and democracy. Cambridge University Press.
- Barro, Robert J., and Xavier Sala-i-Martin (2004), Economic Growth. MIT Press.
- Braddon, D. L., & Hartley, K. (Eds.). (2011). Handbook on the Economics of Conflict. Edward Elgar Publishing.
- Perkins, Dwight Heald et al. (2013), Economics of Development, n.p.: New York : W.W. Norton.
- Ray, Debraj (1998), Development Economics. Princeton University Press.
- Schaffner, Julie (2013), Development economics: theory, empirical research, and policy analysis. Wiley Global Education.
- Szentes, Tamás (2005), World Economics 1: Comparative theories and methods of international and development economics: A historical and critical survey. Akadémiai Kiadó.
- Szentes Tamás (2011), Fejlődésgazdaságtan. Akadémiai Kiadó.
- Todaro, Michael and Smith, Stephen (2015), Economic Development. Pearson Addison Wesley, (12th edition)
-

Ajánlott irodalom:

- Acemoglu, Daron, Robinson, James A. (2012), Why nations fail. The Origins of Power, Prosperity and Poverty, Nueva York.
- Szent-Iványi, B., and Lightfoot, S. (2015), New Europe's New Development Aid. Routledge.
-

A tantárgy oktatói: